

Projekto problemos nagrinėjimas

Žuvies odos rauginimas

FLAG: Pohjanmos regionas (Österbotten)

Pohjanma (Ostrobothnia), Suomija

Projekto apžvalga

Ar kada nors įsivaizdavote save, dėvintį žuvų odos drabužį? Šis projektas įrodo, kad žuvis yra ne tik vertingas maisto šaltinis, bet ir gera kitų – ilgalaikių – gaminių, kaip antai odinių drabužių, žaliava. Projektas skatina žuvų odos rauginimą ir daugkartinį naudojimą taikant mokymo, apsiūpinimo žaliava, gaminio dizaino ir rinkodaros priemones.

Kontekstas ir pagrindiniai iššūkiai

Žuvų oda Baltijos jūros Pohjanmos pakrantėje (Suomija) yra nepanaudotas išteklius, ir labai mažai žinoma, kaip jį galima išnaudoti. Mokymo projekto idėją įkvėpė pažintinė kelionė į Gotlando salas Švedijos pietryčiuose, kur puoselėjamos žuvų odos rauginimo tradicijos.

Pažintinę kelionę organizavo Pohjanmos FLAG, kuri veikia Suomijos vakarų pakrantės 250 km ruože, nuo Kokolos (Karleby) šiaurėje iki Kristinestado pietuose. Regioną sudaro šimtai salų, taigi žuvininkystės sektorius čia yra svarbi vietos ekonomikos dalis, užtikrinanti apie 310 visos dienos darbo vietų. Pagrindinis regiono iššūkis – išlaikyti žvejybos sektoriaus gyvybingumą ir paskatinti jaunimą imtis žvejybos karjeros. FLAG skatina išsaugoti turiningas kultūros tradicijas, kurios buvo sukurtos pramonės šakoje. Žuvų odos rauginimo projektas, pasiūlytas Pohjanmos žuvininkystės asociacijos Žvejų moterų filialo, atitinka šį tikslą. Kadangi projekte daugiausia dėmesio skiriama mokymui, projekto vykdytoju tapo Korsholmo suaugusiųjų švietimo centras.

Projekto tikslai

Pagrindiniai projekto tikslai tokie:

- Skatinti žuvų odos kaip žaliavos naudojimą siekiant pažadinti plačiosios visuomenės susidomėjimą
- Informuoti ir mokyti vietos žvejus tinkamai elgtis su žuvų oda siekiant užtikrinti žaliavų kokybę
- Organizuoti žaliavų surinkimą ir perdirbimo priemonių pirkimą
- Išmokyti žvejus odos rauginimo, siuvimo ir žuvų odos gaminių gamybos.

Projekto aprašymas

Projektas buvo pradėtas įgyvendinti 2010 m. rudenį. Ekspertė iš Švedijos Lotta Rahme perskaitė paskaitą apie žuvų odos rauginimą ir apdorojimą. Renginyje dalyvavo 37 žmonės, tarp jų 30 moterų. Renginys taip pat susilaukė didelio vietos ir regiono žiniasklaidos susidomėjimo: vietos laikraštyje buvo išspausdintas straipsnis, o radijas transliavo interviu.

Kitas žingsnis buvo praktinis mokymas, surengtas kaip vakariniai kursai: vienuose kursuose, kuriuos vedė vietos verslininkas, turintis rauginimo patirties, buvo mokoma, kaip rauginti žuvų odą (2011 m. sausio 12–30 d.), o kituose, vedamuose amatų mokytojo iš Korsholmo suaugusiųjų mokymo centro, dalyviai buvo mokomi siūti gaminius iš žuvies odos (vasario 11–13 d.). Į abu kursus neliko laisvų vietų (13 dalyvių pirmuosiuose ir 14 antruosiuose kursuose).

2011 m. kasmetinėje Centro pavasario parodoje buvo surengta paroda, kurioje buvo pristatyti dalyvių darbai (žr. toliau „Facebook“ nuorodą) ir kurioje apsilankė šimtai žmonių. Taip pat buvo pakviesta žuvų odos raugintoja, turinti įmonę Suomijos pietuose. Ji padarė pranešimą apie rauginimą ir renginio metu pademonstravo įvairių procedūrų. Prieš parodą vietos laikraštyje buvo paskelbtas dar vienas straipsnis. Kita paroda, kurioje bus eksponuojami Lottos Rahme darbai, planuojama 2011 m. rudenį.

Pagrindiniai dalyviai

Projekto vykdytojas buvo Korsholmo suaugusiųjų švietimo centras. Tačiau projekto idėją išskėlė Pohjanmos žuvininkystės asociacija po mokomojo vizito į Gotlando salą (Švedija), kurį organizavo Pohjanmos FLAG. FLAG suvaidino svarbų vaidmenį suburiant įvairius dalyvius (Korsholmo suaugusiųjų mokymo centras, Pohjanmos žuvininkystės asociacija, Švedijos kultūros fondas Suomijoje *Svenska kulturfonden*). Žuvininkystės bendruomenė dalyvavo kaip Pohjanmos žuvininkystės asociacijos Žvejų moterų filialo dalyvė.

Kursų dalyviai buvo labai įvairūs: nuo bedarbių iki pensininkų ir net vietos tinklų gamintojas bei amatininkai.

Projekto rezultatai

Projekto metu buvo išmokyta 15 asmenų, ir žvejams buvo parengta atmintinė, mokanti, kaip elgtis su žuvų oda siekiant išsaugoti jos kokybę, kad būtų galima ją panaudoti kaip odos žaliavą. Suteikdamas galimybių kurti naujas įmones ir darbo vietas, projektas ir amatų sektoriuje atvėrė naują verslo sritį. Padidėjo informuotumas apie žuvų odos gaminius ir įvairų jų pritaikymą, ir tai padės užtikrinti šio naujo sektoriaus vystymo sėkmę.

Nors dar per anksti pasakyti, kiek žmonių galiausiai susiras darbą ar iš šios veiklos gaus papildomų pajamų, vilčių teikia tai, kad daug dalyvių išreiškė susidomėjimą šios verslo idėjos plėtra, įskaitant žuvų odos gaminių gamybą, pardavimą, pavyzdžiui, Kalėdų ir amatininkų mugėse, arba pardavimą kartu su kitų gaminių, kuriais įsitvirtinusios įmonės jau prekiauja, linijomis.

Nors projektas parodė, kad šiek tiek papildomų pajamų gali gauti žvejai, panaudoję tai, kas anksčiau buvo šalutinis produktas, projektas taip pat davė naudos vietos amatininkams, kurie dabar turi galimybę dirbti ir gauti naudos iš naujos vietinės žaliavos – žuvų odos.

Kaip įveikti kliūtis: pagrindinės pamokos

Didžiausias projekto iššūkis buvo tas, kad žuvų oda nėra gerai žinoma kaip žaliava odos pramonėje, todėl prireikė daug skatinimo ir visuomenės informavimo pastangų. Kita problema buvo nuolatinio žaliavos tiekimo užtikrinimas.

Svarbi projekto pamoka buvo ta, kad žuvų odos rauginimas yra kelių etapų procesas, reikalaujantis daug laiko, ir jis gali būti tinkamesnis amatininkams, o ne žvejams, kurie savo ruožtu galėtų užtikrinti aukštos kokybės žaliavų tiekimą.

Projekto sėkmė daugiausia siejama su FLAG vadovo gebėjimu įžvelgti galimybę vizito Gotlando saloje metu ir jo vėlesnį ryžtą skatinti idėją vietos žuvininkystės sektoriuje kurti reikiamus tinklus ir kritinę masę. Prisidėjo ir vietos žiniasklaida puikiai reklamuodama projektą, o Korsholmo suaugusiųjų švietimo centro ir Žvejų moterų tinklo rengiamų kursų rinkodara padėjo užtikrinti aktyvų vietos bendruomenės dalyvavimą.

Ateities perspektyvos

Galima projekto ateities ir verslo modelio skatinimo problema yra netikrumas dėl finansavimo ir tolesnio rėmimo. Verslininkai, suinteresuoti dirbti su žuvų oda, turės padaryti tam tikrą finansinių investicijų, kurios leistų toliau plėtoti koncepciją.

Tačiau projektui pavyko inicijuoti amatininkų tinklą, galintį užsiimti žuvų odos rauginimu ir perdirbimu – šis tinklas tikrai tęs savo veiklą net ir nutrūkus projekto finansavimui. Kai kurie meistrai irgi darbuosis toliau, kad iš šio darbo gautų papildomų pajamų.

Perkeliamumas

Projekto koncepcija taikant tą patį metodą ir projekto modelį gali būti pritaikyta kitose srityse. Tačiau, siekiant plėtoti projektą, svarbu, kad nuo pat pradžių būtų paskirta projekto grupė, turinti tvirtų finansinių galimybių. Norint tokią projekto koncepciją sėkmingai perkelti, svarbu ir konsultacijos bei patarimai.

Išlaidos ir finansavimas

Bendra projekto vertė – 28 280 eurų, kuri pasiskirstė taip:

Projekto vadovo atlyginimas:	€15 280
Ekspertų vedamo mokymo mokesčiai:	€3 900
Kelionės išlaidos:	€2 900
Įrankiai ir medžiagos:	€2 100
Kursų patalpų nuoma:	€1 700
Komunikacijos ir rinkodara:	€1 350
Įvairios išlaidos:	€1 050

4 krypties įnašas – 81 % (€22 907), iš kurių 39 % buvo gauti iš ES, 42 % – iš bendro nacionalinio finansavimo ir 9 % – iš bendro vietos savivaldos finansavimo fondo.

Kitos lėšos: 19 %
9 % Korsholmo suaugusiųjų švietimo centras
6,5 % Svenska kulturfonden
3,5 % Pohjanmos žuvininkystės asociacija

Projekto informacija

Pavadinimas: Žuvies odos rauginimas

Trukmė: 2010 m. ruduo–2011 m. ruduo (1 metai)

Problemų nagrinėjimo data: 2011 m. balandis

Projekto vykdytojas

Korsholmo suaugusiųjų švietimo centras

Heidi Holm, Projektų vadovė

heidi.holm@korsholm.fi

Tel. +358 (0)6 327 7266

„Facebook“ puslapis

[Žuvų odos gaminiai per „YouTube“](#)

FLAG duomenys

KAG (pakrantės veiksmų grupė) Österbotten

mikael.nygard@aktion.fi

Tel. +358 50 308 1379

<http://www.aktion.fi>

[FLAG Factsheet](#)

Fotografavo Sofia Mitts

Redaktorius: Europos Komisijos Žuvininkystės ir jūrų reikalų generalinio direktorato generalinis direktorius.

Garantijų atsisakymas: Nors Žuvininkystės ir jūrų reikalų generalinis direktoratas atsako už šio dokumento parengimą, jis neatsako už jo turinį ir negarantuoja duomenų tikslumo.